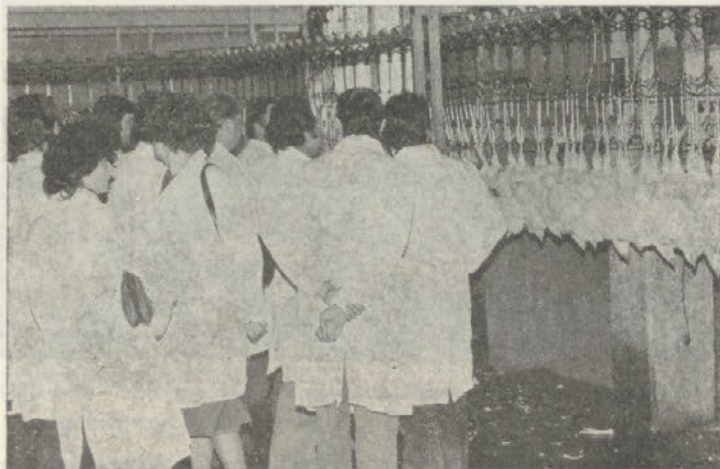

Obisk sindikalnih delavcev iz Lenarta in Ptuja

Delegacija med ogledom perutninske klavnice

(Foto L. C.)

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE OBČINSKI SINDIKALNI SVET PTUJ

Zahvala

V petek, dne 12. oktobra 1979 sta predsedstvi občinskih sindikalnih svetov Lenart v Sl. goricah in Ptuj po skupni seji obiskali nekaj vaših temeljnih organizacij združenega dela (TOZD Mešalnico krmil in TOZD Mesna industrija).

Pozornost, ki ste nam jo ob tej priliki izkazali je bila izredna. Prav tako je bil za nas impresiven vaš dosednji razvoj in načrti za naprej ter prizadevanja za čimvečjo socialno varnost članov celotne delovne skupnosti. Dojem velikega in hitrega napredka tega ne samo za lokalne razmere pomembnega živilsko-predelovalnega kombinata, ampak za našo celotno samoupravno socialistično družbeno skupnost, je bil stalno prisoten.

Za vse, kar ste nam nudili iskrena hvala. Naša želja je, da to zahvalo posredujete tudi vsem tistim, ki so nam tako celovit pregled in ogled omogočili, in ki so za to žrtvovali tudi svoj čas.

Še enkrat iskrena hvala.

S tovariškimi pozdravi!

Predsednik:
Mlakar Janko

Sindikalni delavci so na raznih regijskih posvetih večkrat ugotavljali, da se občini Lenart in Ptuj ubadeta z dokaj podobno gospodarsko problematiko. To se še posebej odraža v kmetijstvu. Da bi lažje reševali posamezne težave so se dogovorili za sodelovanje. Sindikalna delegacija Občinskega sindikalnega sveta Ptuj je v ta namen 22. junija letos obiskala Občinski sindikalni svet Lenart v Slovenskih goricah. Tam so se seznanili z razvojem in s težavami v obeh občinah, za tem pa si skupno ogledali proizvodnjo v nekaterih TOZD v Lenartu. Ob zaključku srečanja so Ptujčani povabili gostitelje naj bi prišli v Ptuj, kjer bi nadaljevali začeto delo.

Drugo srečanje je bilo 12. oktobra, ko so sindikalni delavci iz Lenarta obiskali Ptuj. Janko Mlakar predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj je goste seznanil z uspehi in s težavami s katerimi se ubadamo v občini Ptuj. Ker pa smo ravno v času pomembnih razprav o srednjeročnem planu je spregovorila tudi naša sodelavka Erika Mihelač, ki je govorila o vsebinskem in časovnem planiranju v občini, kaj smo na tem področju že storili in kaj je treba še storiti.

Po sestanku, ki je bil v domu Franca Krambergerja so si ogledali naši TOZD Tovarno krmil in Mesno industrijo. Z organizirano stjo in dejavnostjo naše delovne organizacije je goste seznanila Erika Mihelač, predsednica konference OO ZSS.

Slavko Tumpej in ing. Franc Vraber pa sta jim predložila razvoj teh dveh TO, uspehe, ki sta jih dosegli, vpliv teh dosežkov na razvoj delovne organizacije in seveda težave katerih ne manjka. Pri tem sta še posebej opozorila na zahtevnost dela z ozirom na to, ker se dela z živim materialom in se lahko izognemo velikim škodam le z veliko skrbnostjo in odgovornostjo slehernega delavca.

Tovariš Vraber pa je govoril tudi o velikem pomenu načrtovanja dela, ki mora biti zaradi spe-

cifičnosti proizvodne povezanosti vseh TOZD in kooperacije dosledno in natančno. Razumljivo je namreč, da perutninska klavnica ne more imeti surovine, (kot so piščanci) na zalogi.

Gostje so dobili še odgovore na vprašanja o dohodkovnih odnosih, delitve dohodka, osebnih dohodkov, o kadrovske politiki in na mnoga druga. Seveda so poskusili tudi perutninske izdelke. Kakšen vtis so dobili sindikalni delavci iz Lenarta in Ptuja o Perutnini in perutninarjih pa najbolj zgovorno priča zahvala, ki so jo posredovali našemu kolektivu in ki jo v celoti objavljamo.

V popoldanskem času so si ogledali še Ptujске toplice in muzejske zbirke v Ptuj.

L. C.

Ne prezrite

- V tretjem tromesečju zadovoljivi poslovni rezultati
- Plansko preventivno vzdrževanje
- Delo sindikata v TOZD Perutninske farne
- Elektroagregati kot pomožni vir električne energije v hlevih
- Osnutek pravilnika o normativih dela TOZD Mesna industrija
- Iz dela odbora za gospodarstvo
- 5. delavske športne igre

Zakon o združenem delu in sindikat

Z namenom, da bi sindikalnim in ostalim družbenopolitičnim delavcem omogočili spoznati, kaj jim je z Ustavo, Zakonom o združenem delu in ostalimi sistemskimi zakoni naloženo kot njihova naloga in kot vsebina njihovega dela, bomo v tej in naslednjih številkah našega glasila nakazali tista mesta iz komentarjev Ustave in zakonov, ki bolj podrobno pojasnjujejo besedila navedenih.

Najprej bomo spoznali Zakon o združenem delu (v nadaljevanju ZDZD), ki ima ob Ustavi najpomembnejše mesto za uresničevanje družbenoekonomskega odnosa pri nas.

Po navedbi vsebine posameznega člena bo v nadaljevanju komentar.

36. člen (ZDZD)

Pri uresničevanju svojih z ustavo določenih pravic in obveznosti daje sindikat pobudo za ukrepe in nastopa z ukrepi (prvi odstavek), s katerimi se zagotavlja, da delavci uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice ter da odločajo o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja.

Sindikat ima pravico dati pobudo in predlog za sklenitev samoupravnega sporazuma ter začeti postopek za ponovno obravnavanje sklenjenih samoupravnih sporazumov, če meni, da se z njimi kršijo samoupravne pravice delavcev in z ustavo določeni družbenoekonomske odnosi.

Sindikat sodeluje pri sklepanju samoupravnega sporazuma, s katerim se urejajo medsebojna razmerja delavcev pri delu ali določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, in podpiše ta sporazum.

Če se v organizaciji združenega dela odloča o vprašanih, ki se nanašajo na samoupravne pravice delavcev, na materialni položaj in interese delavcev ter organizacije združenega in če je treba pri odločanju uskladiti interese in stališča enega dela delavcev z interesi večine delavcev v združenem delu, morajo organi v TOZD omogočiti sindikatu, da se udeležuje obravnavanja teh vprašanj, obravnavati vsako zahtevo, zavzemati o zahtevi stališča in ga obvestiti o razlogih, če njegovo zahtevo zavrnejo.

Če nastane v OZD spor med delavci posameznih delov organizacije oziroma med delavci in organi organizacije ali med delavci organizacije in organi družbenopolitične skupnosti, ki ga ni bilo mogoče rešiti po redni poti, ima sindikat pravico začeti na zahtevo delavcev ali na svojo pobudo postopek za rešitev nastalega spora.

Komentar k 36. členu

Zakon ponazarja pomen, ki ga imajo organizacije socialistične sile za vsestranski razvoj in nadaljnjo utrditev samoupravne

družbe, ter precizira dolžnosti in obveznosti organov organizacije združenega dela in strokovnih služb do sindikata kot organizacije delavskega razreda. Osnova za te določbe zakona zlasti iz temeljnih načel Ustave SFRJ (VIII. oddelek) in v 122. členu Ustave SFRJ.

Zakon izhaja iz pravic in obveznosti sindikata, da daje pobudo ukrepe in da nastopa z ukrepi (prvi odstavek), s katerimi se zagotavlja, da delavci uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice ter da odločajo o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja. Takšen pristop je v zakonu razčlenjen v vrsti členov, ki zagotavljajo, da lahko delovni ljudje kot člani sindikata uresničujejo svoje pravice.

To zlasti velja, če se odloča o vprašanih, ki se nanašajo na samoupravne pravice delavcev, na materialni položaj delavcev in OZD in če je treba v procesu odločanja uskladiti interese in stališča dela delavcev z interesi večine delavcev. V takšnih primerih morajo organi v OZD omogočiti sindikatu sodelovanje pri obravnavanju navedenih vprašanj, proučiti morajo vsako njegovo zahtevo in zavzeti do nje stališče. Če pa zavrnejo zahtevo sindikata, ga morajo obvestiti o razlogih za zavrnitev. Zakon določa tudi način enakopravnega sodelovanja sindikata pri kontroli izvajanja vseh sklepov, ki jih sicer izvajajo delavci, samoupravni organi in posebni organi samoupravne delavske kontrole.

Sodelovanje pri samoupravnem sporazumevanju

Sindikat ima splošno pravico, da daje pobude in predloge za sklenitev samoupravnih sporazumov. Prav tako lahko sindikat sproži postopek za ponovno obravnavo sklenjenih samoupravnih sporazumov (drugi odstavek).

Sodelovanje sindikata pri samoupravnih sporazumih ima poseben načelni pomen. Temeljna organizacija združenega dela in druge organizacije združenega dela očitno sodelujejo v samoupravnem sporazumevanju zato, da bi se na samoupravni način dogovorile o vprašanih, ki so zanje pomembna. Ni pa možna predpostavka, da takšna vprašanja niso pomembna tudi za delavce kot člane sindikata. Zato zakon izrecno določa pravico sindikata, da daje pobude in predloge za sklenitev samoupravnih sporazumov, kakor tudi pobude za njihovo ponovno obravnavo, če je ugotovljeno, da se z njimi kršijo samoupravne pravice delavcev in družbenoekonomske odnosi. Ni pa nujno, da je sindikat udeleženec pri teh samoupravnih sporazumih niti da je njihov podpisnik.

Sindikat ima drugačen položaj, ko gre za samoupravne sporazume, s katerimi se urejajo medsebojna razmerja delavcev pri delu ali določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke oziroma s katerimi se ureja delovno razmerje delavcev v združenem delu ali določajo osnove in merila za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev. Pri takšnih samoupravnih sporazu-

nega dela, daje pobudo za sklic zborov delavcev, ocenjuje obstoj pogojev za organiziranje temeljne organizacije in delovne organizacije in sodeluje pri reševanju morebitnih sporov v zvezi z organiziranjem ali prenehanjem temeljne organizacije združenega dela. Sindikat sodeluje pri sprejemanju družbenih dogovorov o osnovah in merilih za organiziranje temeljnih organizacij združenega dela in za organiziranje delovnih organizacij. S statutom temeljne organizacije združenega dela se

Z lanskoletnega seminarja za sindikalne delavce in samoupravljalce (Foto L. C.)

mih sodeluje sindikat v postopku sklenitve sporazuma in podpisuje sporazum. Sindikat bo pri zavzemanju stališč o tem, ali bo ali ne bo podpisal samoupravnega sporazuma, izhajal iz sprejetih političnih stališč, zlasti pa iz kriterijev in meril, ki bodo sprejeta v družbenih dogovorih v republiki ali v občini in ki jih je podpisal tudi sindikat — podpisovanje samoupravnega sporazuma je torej eden izmed izrazov vloge sindikata, kot družbenopolitične organizacije celotnega delavskega razreda. To se nanaša tudi na druge samoupravne sporazume, kot so samoupravni sporazum o ustvarjanju skupnega prihodka za uresničevanje skupnega plana razvoja ali pa samoupravni sporazum, s katerim ob skupnem vlaganju določijo osnove in merila za razporejanje skupnega dohodka in za skupno porabo delavcev v temeljni organizaciji, ki pri svojem poslovanju uporablja sredstva drugih temeljnih organizacij.

Če sindikat ne podpiše samoupravnega sporazuma, ima organizacija združenega dela pravico takšen sporazum uporabljati, sindikat pa lahko sproži spor pred sodiščem združenega dela, če ni pristojno ustavno sodišče. Zakon določa, kdaj bo sodišče razveljavilo samoupravni sporazum v celoti ali pa samo nekatere njegove dele.

Po tretjem odstavku je sindikat postavljen v položaj aktivnega in odgovornega dejavnika, ki spremlja procese organiziranja združe-

določi obveznost delavskega sveta, da prouči pobudo sindikata za organiziranje temeljne organizacije, da obvesti sindikat o razlogih zavrnitve in da zagotovi sindikatu možnost, da sodeluje pri proučevanju pobude, ki jo za organiziranje temeljne organizacije združenega dela dajo delavci iz delovnega procesa, družbeni pravobranilec samoupravljanja ali skupščina družbenopolitične skupnosti.

Vloga sindikata pri uresničevanju delegatskega sistema je zelo pomembna. Sindikat izvaja na podlagi določenih kriterijev v zvezi s socialno in drugo strukturo teh organov kandidacijski postopek za člane organa samoupravne delavske kontrole v temeljni organizaciji, delovni organizaciji, sestavljeni organizaciji združenega dela, kakor tudi v banki, zavarovalni skupnosti, v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah. Enako vlogo ima sindikat pri določanju kandidatov in pri izvedbi kandidacijskega postopka za izvolitev delegatov v zbor združenega dela skupščine družbenopolitične skupnosti, v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, v skupnosti za zavarovanje premoženja in oseb, v organe poslovnih skupnosti in v skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje. Sindikat lahko da

(Nadaljevanje na 12. strani)

V tretjem tromesečju zadovoljivi poslovni rezultati

V drugi polovici oktobra 1979 smo pričeli dobivati in razpravljati o poslovnih kazalcih za letošnje tromesečno poslovanje.

O gospodarjenju nasploh je najprej tekla razprava po sindikalnih skupinah, nato pa razprava in odločanje na zborih delavcev in delavskih svetih.

Naj že v uvodu podam oceno, da smo s poslovnimi rezultati v tretjem tromesečju zadovoljni, glede na cenovne težave in težave z oskrbo s surovinami v prvih mesecih tega leta. Cene so na področju nabave rasle tudi v tretjem tromesečju, (posebno energija) vendar bolj umirjeno. Ta vpliv smo v veliki meri nadomestili s povečanjem proizvodnje, povečano storilnostjo dela in uspešnim poslovanjem nasploh.

Najprej nekaj podatkov o fizičnem obsegu proizvodnje v temeljnih organizacijah:

TO	Obseg proizvodnje v industriji 30/9/79	
	Nasproti 30. 9. 78	Nasproti načrtu 30. 9. 79
Tovarna krmil	113,8	99,0
Perutninske farme	115,6	103,8
TOK	117	105,6
Mesna industrija	115,8	100,7
Servis	110	103,8
Commerce	120	112,6
Ptujska tiskarna	106	108
Delov. organizacija	117	105,5

Gornji indeksi kažejo, da so vse temeljne organizacije preokorile lanski obseg proizvodnje ter da poprečna rast za delovno organizacijo znaša 17 %.

Indeksi dosežene proizvodnje nasproti načrtovani so bistveno nižji, kar je normalno, ker vedno težimo realno planirati.

Tovarna krmil načrta proizvodnje ni dosegla, vendar je zaostanek manjši kot je bil v polletju.

Perutninske farme so načrt v tretjem tromesečju še bolj povečale. Mesna industrija je neizpolnjevanje načrta proizvodnje ob polletju za 0,3 %, spremenila v presežek 0,7 %. Ta uspeh pa bi bil še večji, če bi ves čas imeli normalne težave.

Načrt proizvodnje do 30. 9. 1979 smo na nivoju delovne organizacije presegli za 5,6 %, ob polletju je bil presežek le 4,4 %. To je eden večjih uspehov v preteklem tromesečju.

PRODUKTIVNOST DELA

Produktivnost dela je eden glavnih stabilizatorjev našega razvoja. Poraslo je tudi v tretjem tromesečju. Po temeljnih organizacijah je rast taka-le:

TO	Indeks produktivnosti dela
Tovarna krmil	108,8
Perutninske farme	107,6
TOK	121
Mesna industrija	108,4
Servis	103,1
Commerce	109,7
Ptujska tiskarna	103,1
Skupne službe	109,9
Delovna organizacija	110,7

Ob polletju smo produktivnost dela povečali za 10,4 %, ob koncu tretjega tromesečja je rast še večja t. j. 10,7 %.

Tokrat smo prvič opravili izračun produktivnosti dela tudi za skupne službe. Metode za tak izračun so še nedodelane in v razvoju. Naša metoda temelji na fizičnem obsegu proizvodnje TO in rasti števila zaposlenih. Menimo, da je ta metoda dobra. Delo delovne skupnosti skupnih služb se odraža v dohodku temeljnih organizacij, ki kaže še večjo rast.

Vrednostni poslovni rezultati
Ocena, ki smo jih podali ob polletju, so se v glavnem uresničile.

Glavni podatki so:

v 000 din

TO	Celotni prihodek	%	Dohodek	%	Čisti dohodek	%
Tovarna krmil	456.787	139	34.715	163	19.620	224
Perut. farme	208.857	145	55.742	163	41.076	199
TOK	499.045	134	12.070	130	8.079	133
Mesna industrija	749.492	138	77.764	145	55.063	149
Servis	58.162	132	30.080	119	23.864	116
Commerce	956.117	133	42.976	139	32.678	146
Ptujska tiskarna	22.563	119	14.066	116	11.363	116
Skupne službe	16.944	136	13.402	135	12.214	136
Finančna služba	3.267	128	3.259	128	—	—
»Perutnina«	2.971.234	136	284.074	142	203.957	152

Vsi gornji poslovni kazalci so ob polletju sicer kazali višjo rast zaradi izredno skromnih poslovnih uspehov, ki smo jih dosegli v lanskem prvem polletju. Vzroki so znani — koruza.

Z omenjenega vidika moramo ocenjevati tudi gornje indekse; visoki so zaradi lanskih skromnih rezultatov.

Na splošno ugotavljamo, da so letos obveznosti iz dohodka nižje kot lani. Zaradi tega smo ob povečanem dohodku za 42 % dosegli rast čistega dohodka za 52 %.

Tak premik smo v tem srednje-ročnem obdobju prvič bistveno doživeli.

Še nekaj drugih kazalcev:

TO	Realizacija načrta OD v %	Realizacija načrta akumulacije v %	Dohodek na zaposlenega v din
Tovarna krmil	73	146	510.510
Perutninske farme	73	193	341.980
TOK	71	109	365.757
Mesna industrija	72	159	195.879
Servis	79	92	161.720
Commerce	73	166	192.717
Ptujska tiskarna	78	100	192.684
Skupne službe	66	—	148.911
»Perutnina«	72,9	153	230.392

Realizacija načrta osebnih dohodkov je skorajda enaka pri vseh TO, kar je razumljivo glede na skupno politiko nagrajevanja.

Podobno rast kažejo izplačani osebni dohodki na zaposlenega. Za letos znašajo din 6.537 in so višji od lanskega obdobja za 23,6 %. Rast nasproti poprečne-

mu osebnemu dohodku za lansko vso leto pa znaša le 11,5 %.

Do konca leta bodo poprečni osebni dohodki še rasli.

V tem času smo dobili tudi kazalce o poslovanju naših TO v primerjavi z enakimi TO v SFRJ. Pri- kazujemo rang — mesto naših TO v družbi drugih:

TO	Dohodek na delavca	Osebni dohodek na delavca	Akumulacija na sredstva
Tovarna krmil	1/73	14/73	9/73
Perutninske farme	75/308	18/308	61/308
TOK	13/308	8/308	58/308
Mesna industrija	9/87	19/87	18/87
Servis	234/573	230/573	198/573
Commerce	9/58	6/58	4/58
Ptujska tiskarna	59/259	76/259	22/259

Iz gornjih podatkov izhaja, da je tovarna krmil po dohodku na delavca na 1. mestu med 73 tovarnam v državi.

Po osebnem dohodku je na najvišjem — 6. mestu TO Commerce, po akumulaciji na sredstva pa ravno tako Commerce na 4. mestu. Položaj drugih TO je tudi zelo visok.

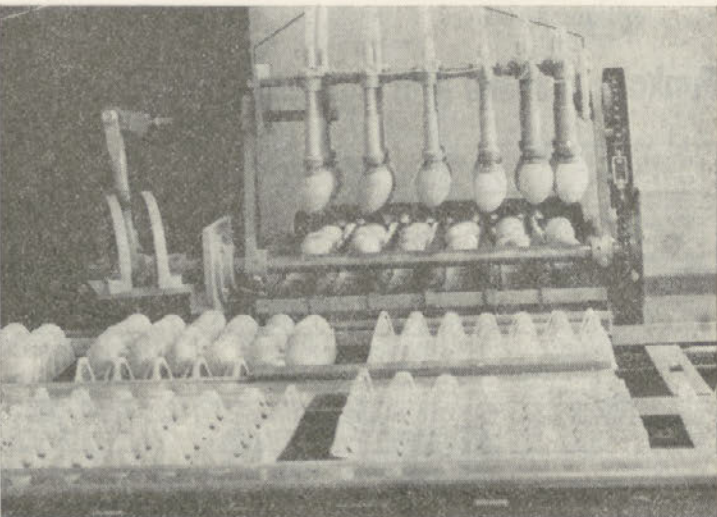
Ti in še drugi podatki so dali delavcem dobro osnovo za oceno poslovanja ob letošnjem tromesečju.

Na splošno lahko rečemo, da smo v tretjem tromesečju dobro gospodarili. Povečali smo proizvodnjo, storilnost in uspešnost poslovanja ter s tem dosegli tudi še zadovoljive rezultate. Če bi ne bilo nekaj problemov (kratek čas) okoli tež piščancev, bi bil rezultat še boljši. Še nadalje moramo uresničevati načrt našega poslovanja. Posebno bomo morali vlagati več strokovnega dela v nove oz. spremenjene programe in tehnologijo reje piščancev.

B. M.

Detajl iz sortirnice jajc na farmi Sela

(Foto L. C.)

PLANSKO PREVENTIVNO VZDRŽEVANJE

Pri vzdrževalcih v Tovarni krmil se je oglasil glavni urednik Perutninarja z namenom, da dobi ali naredi prispevek za naše glasilo. Prispevek naj bi obravnaval sedanji položaj vzdrževanja v DO. Po krajši debati smo se dogovorili, da vzdrževalci napišemo članek o vzdrževanju. Dogovorili smo se tudi, da naj bo članek odraz našega mišljenja, ne glede na to, kaj drugi o tem mislijo. Kot rdeča nit naj bi bilo v članku prisotno sledeče razmišljanje:

»Ali je boljše, da so vzdrževalci v organizaciji proizvodnih TOZD, ali bi bilo boljše, da so posebna organizacija — v našem primeru v TOZD Servis.«

Sodobne naprave, ki jih vgrajujemo danes za potrebe proizvodnje, so vedno bolj komplicirane. Za upravljanje s temi napravami potrebujemo delavce z določenim tehničnim znanjem, za vzdrževanje teh naprav pa potrebujemo vedno bolj strokovno usposobljene delavce, predvsem pa takšne, ki se nenehno funkcionalno izobražujejo, kar je mnogo važnejše kot strokovno izobraževanje v šolah. Današnje šole dajejo razne poklice, ki so le osnova za delo pri vzdrževanju, nobena šola pa ne daje vzdrževalcev. Zato je šola vzdr-

ževanja v samem delu in v naravnem smislu za dojemanje stvarine. Danes ne moremo v naši DO govoriti o dobrem vzdrževalcu na področju celotne DO, ker je vsak na svojem področju postal podzavestno specialist za svoje področje dela.

Morda dobivaš, spoštovani bralec, občutek, da je le dobro, če ima vsak TOZD svoje vzdrževalce, vendar te moram razočarati in povedati, da specialist dela delo v določenimi napravami ne pa položaj v organizacijski shemi.

Ni namreč važno, kam vzdrževalci organizacijsko spadajo, važno je, da opravljajo svoje funkcije tako in v tistem času, kot to zahteva proizvodnja in da imajo takšne predpostavljene, ki jim znajo in hočejo omogočiti izvajanje njihovih funkcij.

Če predpostavljeni v proizvodnji ne dovoli vzdrževalniškega posega, ker se mu zdi, da vzdrževalec morda ni strokovno usposobljen za vzdrževanje, je slabo, če spadajo taki vzdrževalci k njemu. Če počti vodovodna cev in pride vzdrževalec šele čez daljši čas, ker je organizacijsko vezan drugam, je slabo, če ta vzdrževalec ni v proizvodni TOZD.

Elektrovzdrževalci med zahtevnim delom

(Foto L. C.)

Tako bi lahko v nedogled ugotavljali dobre in slabe strani ene ali druge organizacijske oblike vzdrževanja.

Sodelavec zavoda za produktivnost iz Zagreba dipl. ing. Branko NOVAK je o tem napisal takole:

Vzdrževalno delo je sestavni del aktivnosti proizvodnje, zato je treba skrbno premisliti in najti najustreznejšo organizacijo vzdrževanja. Pri uresničitvi organizacije je potrebno paziti na:

- odnos med vzdrževalno službo in proizvodnimi organizacijami,
- odnos med vzdrževalno službo in ostalimi strokovnimi službami,
- vpliv znanosti in tehnike na organizacijo vzdrževanja.

To je potrebno, če se naj izognemo možnosti, da bi vzdrževanje postalo popolnoma organizacijsko samostojno ali da postane toliko nesamostojno, da ne more vplivati na probleme direktne proizvodnje. Eno in drugo sta skrajnosti, katerih se moramo izogniti.

Če pogledamo grobo shemo funkcij plansko preventivnega vzdrževanja, ki jo prilagamo in ki prikazuje odvisnost funkcij, kot je to že danes možno, vidimo, kaj vse je treba narediti

prej, preden bomo imeli v skladišču optimalno količino rezervnih delov in vzdrževalnega materiala. To področje pri nas podcenjujemo. Če primerjamo skrb strokovnih služb za nabavo surovin in skrb za nabavo rezervnih delov in vzdrževalnega materiala, ugotovimo, da funkcije nabave rezervnih delov takorekoč ni, ker se z njo mimogrede ukvarja tu in tam kak kovinarski tehnik. Res je, da se okrog ene surovine vrtijo večja finančna sredstva, kot je morda celotna vrednost vseh rezervnih delov in materiala, res pa je tudi, da lahko proizvodnja ravno tako zastane brez rezervnega dela, katerega cena je zanamarljivo majhna, kot brez najdražje surovine. Vemo tudi, da je poraba rezervnih delov dokaj »nedisciplinirana« in da njihov asortiman gre v tisoče, medtem ko je poraba surovin časovno in količinsko dokaj določena.

Naše mnenje o organiziranosti vzdrževanja, ki bi bilo primerno v naši DO v sedanji fazi razvoja je naslednje:

Kot cilj je treba postaviti enotno organizacijo vzdrževanja za celotno DO, ki bo imela svoje strokovnjake in operativne enote, stacionirane v proizvodnih TOZD. Določene funkcije, ki so skupne za vse TOZD bi lahko skupna organizacija vzdrževanja opravljala takoj, čim bi si pridobila potrebne kadre. To bi bilo gospodarnejše od sedanjega načina dela.

Dokler enotni organizaciji vzdrževanja v DO ne bodo takoj dostopni v zadostni količini vzdrževalni material in rezervni deli v skladišču in dokler ne bodo takoj dosegljive kapacitete za vsako popravilo in pregled, ne bo mogla obstajati. Za dosego teh dveh stvari, zlasti prve, pa je potrebno danes spričo številnih delovnih sredstev opraviti precej zamujenega dela in vprašujemo se, če ga bomo zmogli ne glede na organizacijsko obliko. Ta cilj je dosegljiv, če bomo

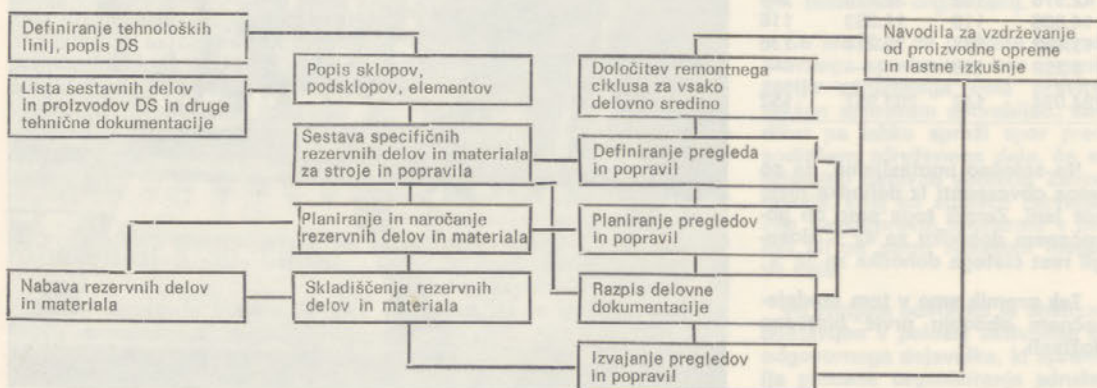
(Nadaljevanje na 5. strani)

V delavnici za strojno vzdrževanje

(Foto L. C.)

Funkcije plansko preventivnega vzdrževanja

Delo sindikata v TOZD Perutninske farme

Novo obdobje dela OOS v TOZD Perutninske farme se je začelo nekako 1975. leta sočasno s formiranjem TOZD.

Zaradi prostorske razdrobljenosti TOZD, ki so ga takrat sestavljale štiri OE, katerim se je kasneje priključila še novozgrajena farma Trnovec, je bilo nujno, da smo svoje delo začeli graditi na sindikalnih skupinah. Le na ta način smo lahko pričakovali konkretno, učinkovito in homogeno delo sindikalne organizacije. Najprej je delo sindikata vodil sedemčlanski IO, nato devetčlanski, po priključitvi OE Trnovec pa enajstčlanski IO.

Delo v sindikalnih skupinah poteka na zelo preprost in nezahteven način. Člani IO so istočasno tudi poverjeniki sindikalnih skupin. Sindikalno skupino sestavlja od petnajst do dvajset ljudi, ki tudi sicer tvorijo delovno skupino. Informacije, ki jih sprejemajo, prenašajo člani IO v svoje skupine običajno v času malice, na IO pa prenašajo stališča, zahteve in probleme iz baze. Na ta način smo dosegli nemoten pretok informacij in izboljšali aktivnost vsega članstva sindikata, kar se odraža predvsem na zborih delovnih ljudi, kjer je čutiti povečano aktivnost in tvornejše sodelovanje v primerjavi s preteklim obdobjem.

Pred sindikat se postavljajo vse odgovornejše naloge in le z dobro povezavo z bazo jim bomo kos. Pomembna vloga sindikata v samoupravnem sistemu nas silijo, da smo povsod prisotni in aktivni. V preteklem obdobju smo opravljali evidentiranje kandidatov za volitve v samoupravne organe in DPO. Mislim, da smo delo dobro opravili. Edina izjema so morala delegacije. Delegatska povezava, s SIS ne deluje tako, kot bi želeli. Ta ugotovitev je bila predmet razprave na seji IO, kjer smo

prišli do zaključka, da so delegacije preveč prepuščene same sebi, ni povezave z bazo, preobširni in v potankosti razdrobljeni pa so tudi materiali za seje. Naš predlog je, da se delegati vključijo v delo sindikalnih skupin, za materiale pa predlagamo, da se celotno gradivo skrči v jedrnat povzetek, ki je potem dodan k celotnemu materialu.

Skrb za dobro gospodarjenje je nenehno prisotna. Razprave, ki smo jih organizirali ob periodičnih obračunih, so pokazale, da delavci živijo s svojo DO, da ne delajo samo za »dinar«, ampak tudi razmišljajo, na kak način bi se bolje gospodarili. Tak način obravnavanja periodičnih obračunov, planov, delitve dohodka itd. je med kolektivom zelo zaželen, saj daje občutek resničnih gospodarjev in je pravi način samoupravljanja.

Pri izvajanju zadanih nalog, je dobil sindikat veliko opore v OOOZK in vodilnih strukturah. Ta pomoč je zagotovljena tudi pri vseh nadaljnjih akcijah. Zlasti se je pokazala v zvezi z akcijo NNNP in pri izdelavi varnostne ocene. Informiranje o vlogi in nalogah v SLO, narodni zaščiti in civilni zaščiti, je doseglo svoj namen, kar se je pokazalo ob nedavno končani vaji, ko so narodni zaščitniki zavarovali proizvodne objekte in vzeli stvar zelo resno. Do polne veljave pa je prišla obveščena pripravljenost teh ekip ob požaru na farmi Breg, kjer so ljudje dokazali, da enote, ki jih formiramo, dobro delujejo.

Vsako leto smo organizirali tudi sindikalne izlete v razne kraje Slovenije, bogate s kulturno-gospodarskimi spomeniki in spomeniki iz naše novejši zgodovine. Bil smo tudi na Madžarskem, organizirali kolesarski trim, »zobanje« grozdja v Halozah itd. Doživeli smo veliko prijetnega in lepega.

Povedati moram še to, da nam je bil podeljen srebrni znak sindikata Slovenije, na katerega smo zelo ponosni. Prav to priznanje pa nas zavezuje, da bomo morali še povečati aktivnost in še več delati, ker nobena stvar ni izpeljana oz. narejena tako dobro, da je ne bi mogli narediti še bolje. Veliko bomo še morali storiti za prenašanje aktivnosti v KS in za večjo povezanost z njimi, saj opažamo, da aktivnosti, prikazane v kolektivu, v KS zmanjka.

Tudi pri izboljšanju položaja delavca v družbi, ki je vodilna smer delovanja sindikata, še nismo dovolj storili. Moto »Nič in ničesar brez sindikata« pa nam daje svetlo perspektivo in je porok, da bomo uspeli v prizadevanju za boljši jutri.

Ivan Horvat

Ciril Muršič

AKTIVNOST KOMISIJE ZA DELOVNA RAZMERJA V TOZD SERVIS

DS TOZD Servis je na redni seji dne 11. 7. 1978 imenoval komisijo za delovna razmerja kot svoj izvršilni organ. Izvoljen sem bil za predsednika, za namestnika pa tov. Franc Korošec. Komisija za delovna razmerja šteje 7 članov, štirje člani so iz DE servisne delavnice, trije pa iz DE transport. Naloga komisije za delovna razmerja je sprejemanje in odpuščanje, pa tudi premeščanje delavcev.

Komisija za delovna razmerja v tej sestavi je imela doslej dvajset sej. Prisotnost članov na sejah ni bila najbolj zadovoljiva, saj so nekateri člani manjkali tudi na več sejah zaporedoma. To so predvsem šoferji, ki so pretežno na terenu in se se niso mogli udeležiti, kljub temu da smo seje sklicevali v času, ko so bili vsi več ali manj doma. Na sejah so večkrat sodelovali posamezni delavci iz vodstva TOZD. Od teh smo pričakovali usmerjevalne pobude in seveda to, da nam bodo, glede na njihove možnosti, pomagali izbrati najboljše delavce med prošniki, ki imajo za opravljanje nekega dela zahtevane pogoje. Pa ni bilo vedno tako. Največkrat smo dobili preveč pavalne ocene in priporočila, zato se je tudi v nekaj primerih pokazalo, da naše odločitve niso bile najboljše prav zaradi teh priporočil. Ta vpliv se je najbolj čutil pri sprejemanju šoferjev.

Pri premeščanju delavcev z enega področja nalog in opravil na drugega ni bilo veliko narejenega, kar je negativno vplivalo na razpoloženje delavcev, predvsem nekvificiranih. Bilo je sicer nekaj premestitev iz enega področja nalog in opravil na drugega, toda ni šlo za premestitev zaradi raznih disciplinskih ukrepov, pač pa za premestitev na višje ocenjene naloge in opravila, seveda, pa še vse premalo.

Odpuščanja delovne sile zaradi raznih prekrškov ali disciplinskih ukrepov ni bilo. V primeru, da je delavec prosil za sporazumno prenehanje delovnega razmerja, je komisija vse prošnje pozitivno rešila. V primerih, v katerih je komisija sprejela delavca v redno delovno razmerje, pa ta delovnega razmerja ni nastopil, se je komisija morala ponovno sestati in namesto njega sprejeti drugega delavca. Žal je bilo v naši TOZD precej takih primerov.

Komisija je pri svojem delu sodelovala tudi z ostalimi DPO, kot na primer s sindikatom in zvezo komunistov. Te DPO naj bi po svoji moči tudi prispevale k boljšemu in bolj organiziranemu delovanju komisije.

Milan Bedrač

SODELAVCU V SLOVO

Na pokopališču v Podgorcih smo se 14. oktobra poslovili od našega sodelavca Toneta PETKA. V TOZD Servis se je zaposlil 6. junija 1974 in od takrat dalje delal v zidarski skupini, dokler ga ni zahrbtna bolezen prikovala na bolniško posteljo.

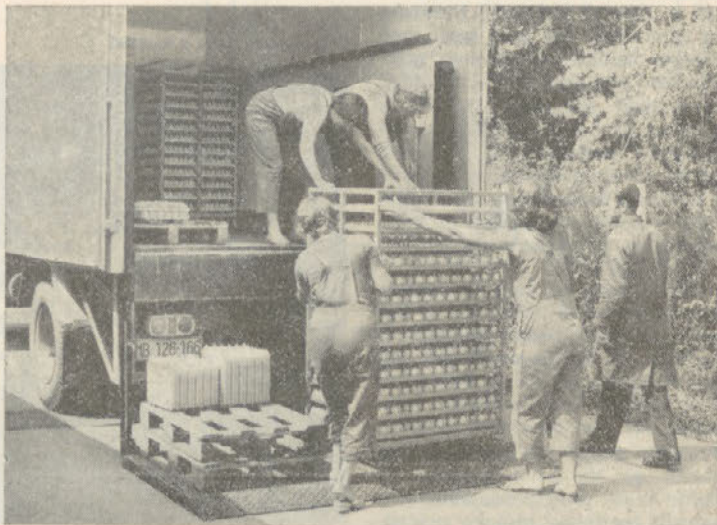
Tone je bil dober tovariš in vesten delavec. Bil je priljubljen in spoštovan med vsemi, ki smo z njim skupaj ustvarjali boljši jutri.

V najlepših letih njegovega življenja, star je bil le 40 let pa ga je kruta smrt iztrgala iz naše sredine. Vrzal, ki je nastala med nami z izgubo Toneta, bo ostala dolgo časa prisotna, saj nam bo ostal v trajnem spominu.

Sodelavci

Nakladanje jajc na farmi Kidričevu

(Foto L. C.)

(Nadaljevanje s 4. strani)

zamujeno čimprej opravili, med gradnjo novih kapacitet pa to delo sproti izvajali.

Kot osnova za to delo je potrebna izvirna tehnična dokumentacija, katera mora biti predmet pogajanj z dobavitelji opreme ob naložbi.

Povedali smo nekaj naših gledanj na vzdrževanje v naši DO z edinim namenom, da bi bili na področju vzdrževanja učinkovitejši (minimalni časi zastojev) in da bi povzročali čim manjše stroške. Želimo si, da bi naši kolegi v drugih TOZD tudi povedali svoje mnenje in da bi morali tudi kdo izven vzdrževanja kritično oceniti naš prispevek.

Kmalu pričetek gradnje nove kartonažne tovarne

V bližini tovarne močnih krmil in servisnih delavnic, ki bodo kmalu zgrajene bo v kratkem zraslo novo gradbišče. Agroobnova iz Ljubljane bo pričela, morda še pred zimo z gradnjo nove hale za proizvodnjo kartonske embalaže. S tem bo omogočeno tudi povečanje grafične dejavnosti TOZD Ptujске tiskarne. Z izgradnjo kartonaže bo zagotovljena zanesljiva oskrba TO Mesna industrija z različnimi vrstami embalaže, kar bo zelo pomembno ob predvideni hitri rasti proizvodnje mesa in izdelkov. Poleg proizvodnje za potrebe lastne delovne organizacije, bodo zgrajene kapacitete omogočale proizvodnjo embalaže za širši trg, kar bo povečalo učinkovitost naložbe.

Gradnja samih proizvodnih prostorov z zemljiščem, prispevki in vso opremo bo po sedanjih preračunih stala približno 35. milijonov din, od tega bodo združena sredstva Mesne industrije v višini 10 milj., 11 milijonov bančni krediti, kar 14 milijonov pa lastnih sredstev Ptujске tiskarne. To bo za Ptujsko tiskarno sicer veliko breme, vendar se kolektiv tega ne boji. V novih prostorih bo dovolj prostora za opravljanje tiskarskih del. S tem bo tiskarna rešila pereče probleme prosto-

Založeno skladišče v tiskarni

(Foto: I. Ciglar)

rov in bo sposobna modernizirati in razširiti svojo dejavnost.

Pričetek, predvsem pa zaključek nove proizvodne dvorane pričakuje kolektiv Tiskarne z veliko nestrpnostjo.

E. C.

Renome ptujskih piščancev

Vedno širše vključevanje naših delavcev in kooperantov v procese gospodarjenja in samoupravljanja, ko na sejah in zborih razpravljajo in odločajo tudi o poslovnih politiki in drugih pomembnejših zadevah, ima prav gotovo močan vpliv na to, da v vseh TOZD kar najbolje delajo in dajejo na tržišče kakovostne izdelke.

V preteklem tednu je bila na ptujskem gradu skupna seja republikanskih izvršnih odborov sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji Hrvatske in Slovenije. Na seji smo med drugim izoblikovali skupna stališča do problemov v kmetijstvu in živilski industriji. Dogovorili smo se, da bomo na ZIS naslovili zahtevo, podkrepjeno z nalizo, da se sprejete sistemske rešitve s področja prehrane končno začnejo v celoti uveljavljati na vseh nivojih — od »brazde do mize«.

Ob tej razpravi sem bil osebno zelo ponosen in vesel, ko so kar trije delegati, zlasti delegata iz Zagreba in Splita poudarjali dobre rezultate, ki jih je Perutnina Ptuj dosegla v dosedanjem delovanju. Pri tem so zlasti pohvalili kvaliteto ptujskega piščanca. Povedali so, da so v Zagrebu in Splitu vrste pred prodajalnami, v katerih prodajajo ptujске piščan-

ce. Gospodinje jih rade kupujejo in jih želijo imeti na mizi.

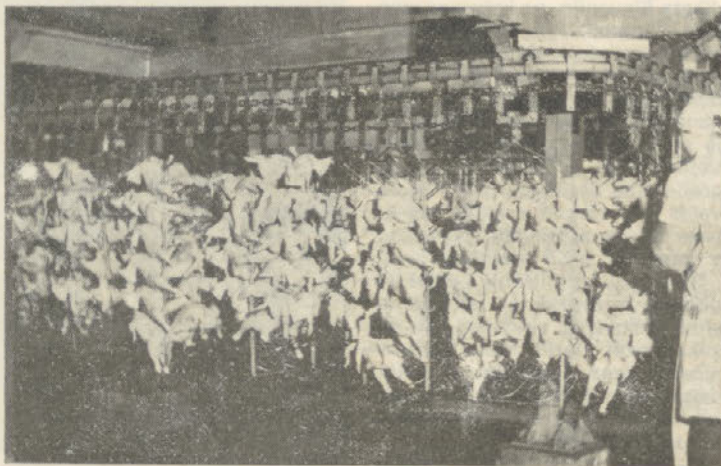
Mislím, da je taka ocena za vse nas zelo vspodbudna in ohrabrujoča.

Renome, ki smo si ga do sedaj pridobili z delom in proizvodi na tržišču, moramo negovati in očitati. Prizadevati si moramo, da bo ptujski piščanec še boljši. Za to imamo tudi vse pogoje.

To pa si prav gotovo tudi vsi želimo!

D. Čater

Piščanci »na poti« v kataruzi

(Foto L. C.)

Vaš delegat poroča

Dne 26. septembra 1979 je bila 17. seja zbora združenega dela Skupščine občine Ptuj. Delavci Mesokombinata Perutnina Ptuj nismo imeli glede gradiva posebnih vprašanj in predlogov.

Tokrat je razprava tekla o razvojni usmeritvi aluminijске industrije v SR Sloveniji, predvsem o težavah v TGA Boris Kidrič v Kidričevem.

Začasna komisija, ki je delala v Kidričevem je ugotovila, da je treba obstoječe proizvodne zmogljivosti v TGA čimprej modernizirati in povečati ob uvedbi najsodobnejše tehnologije, ki bo zagotavljala čim nižjo potrošnjo surovin, električne energije in dela ter zagotovila primerne delovne pogoje in zadovoljivo varstvo okolja. Delegati smo ta stališča tudi podprli.

Ena od točk dnevnega reda je bil osnutek dogovora o sofinanciranju izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ptuj v 10-letnem obdobju v skupni vrednosti programiranega omrežja v znesku din 445.000.000,00. Iz tega programa bo Republiška skupnost za ceste financirala izgradnjo obvoznice s priključki in mostom preko Drave v višini 75 % investicijske vrednosti, ostale ceste iz tega dogovora pa v višini 50 %. Preostali del bi naj financirala Skupščina občine Ptuj. V obdobju 1981 — 1985 bi zgradili južne obvoznice na levem bregu Drave, v obdobju 1986 — 1990 pa južne obvoznice na desnem bregu Drave od mostu do priključka na magistralno cesto Maribor — Ptuj — Macelj v Hajdini in vzhodne obvoznice od križišča proti Ormožu do navezave na regionalno cesto R 360 pri Rogoznici.

K osnutku odloka o prenehanju lastniške pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih za kompleksno graditev na območju zazidalnega načrta Rabeljčja vas — zahod, v katerem je predvidenih 1255 družbenih in 112 individualnih stanovanj, je bilo podano vprašanje delegata, če smo v naši družbi res tako bogati, da bomo podirali 10 let stare hiše, kot je to primer v tem zazidalnem načrtu. V odgovoru je bilo navedeno, da je bil zazidalni načrt lani v razpravi in tudi sprejet ter bi se takšna vprašanja morala takrat postavljati.

Iz primera lahko sklepamo, da gradivo z sejo ni vedno dovolj obravnavano ali pa je nerazumljivo napisano. Vsiljuje se tudi vprašanje, kako je z urbanističnim planiranjem in kako sodeluje širša družba pri tem. Dostikrat zazidamo najboljšo zemljo in podiramo skoraj nove hiše. Kmetijci bi morali nastopiti prvi, ko se delajo prostorsko ureditveni plani.

Anton MEDVED

0 nalogah in delu nadzornega odbora v TOK Hajdina

Sestavo in številčnost nadzornega odbora v TOK Hajdina določa statut.

Nadzorni odbor šteje 9 članov oziroma delegatov, od katerih sta 2 iz vrst delavcev, 7 pa iz vrst kooperantov. V samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev članov in delavcev TOK Hajdina in v statutu TOK Hajdina so vnešene pravice in dolžnosti članov, kooperantov oziroma delavcev v TOK Hajdina.

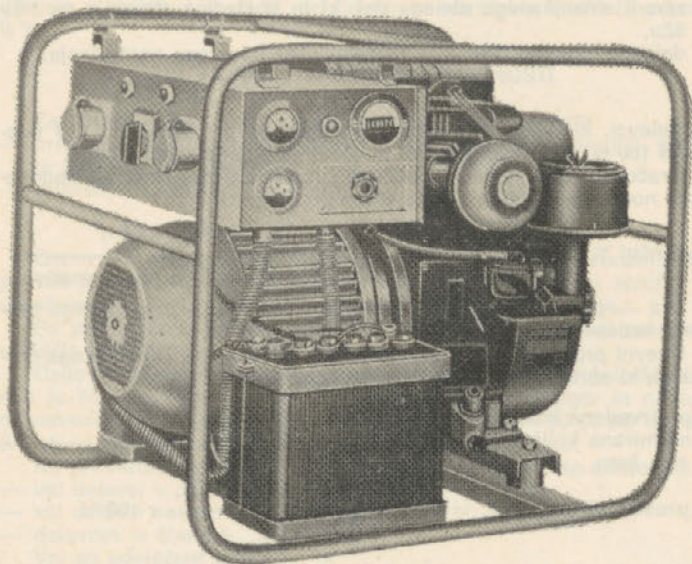
Če bi vsak član, kooperant in delavec izpolnjeval vse sklepe teh dveh aktov, bi bil nadzorni odbor nepotreben. Delo odbora je predvsem preventivnega značaja. V okviru svojih obveznosti in funkcij nadzoruje:

- izvajanje statuta in vseh drugih splošnih samoupravnih aktov,
- izvajanje sklepov samoupravnih organov,
- uresničevanje delovnih obveznosti članov in delavcev,
- izvajanje načela delitve po delu in razporejanje čistega dohodka,
- uresničevanje drugih samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov članov in delavcev.

Nadzorni odbor je v svoji mandatni dobi imel dve seji, na katerih je pregledal vse sprejete sklepe in njih realizacijo. V zapisnikih samoupravnih organov ni bilo zaslediti nepravilnosti. V primeru kakršnekoli nepravilnosti pa morajo člani nadzornega odbora dobiti vse potrebne podatke od individualnega poslovnega organa ali drugih služb, da lahko ukrepajo po pravilniku nadzornega odbora. Za svoje delo odgovarja nadzorni odbor zboru članov in delavcev.

Jožica INTIHAR

Elektroagregati kot pomožen vir električne energije v hlevih

5 KW elektroagregat BEAN 5 M; širina 590 mm, višina 630 mm in dolžina 720 mm

V pitaliških piščancev je osnovni pogoj za normalno in varno proizvodnjo neprekinjena oskrba z električno energijo. Odvisnost od električnega toka postaja z uvajanjem nove sodobne opreme vse večja, saj predstavlja elektrika osnovno gonilno silo za večji del opreme.

Pri izpadih električnega toka, ki nastajajo zaradi okvar na omrežju, ob raznih popravilih oz. vzdrževalnih delih, ob nevihtah in v času redukcij, vidimo, da nam to povzroča precejšnje motnje v proizvodnji.

Ob prekinitvi električnega toka nastopijo težave z osvetlitvijo, kar nam občasno povzroča tudi zvišane pogine vsled preplaha. Krmljenje piščancev je danes v veliki večini vezano na krmilni trak, ob daljših prekinitev električnega toka nastopijo težave pri oskrbi z krmo.

Pri mnogih rejcih se pojavijo ob izpadu električnega toka tudi težave pri oskrbi z vodo.

Poseben problem je ogrevanje v začetnem obdobju reje, saj je večina ogrevalnih naprav vezana na električni tok.

Najhujše posledice pa povzroča izpad toka zaradi prenehanja delovanja ventilacije — prezračevanja. Že v kratkem času se v vzrejališču zvišajo škodljive primesi v zraku kot so ogljikov dioksid, amoniak in vodni hlapi, ki imajo v večjih koncentracijah škodljiv učinek na piščance. Istočasno pride do dviga temperature v vzrejališču, kar še dodatno poveča škodljivost mikroklima.

Posebno hude posledice nastopijo v poletnem obdobju, ko prihaja ob takšnih situacijah do masovnih poginov, ki povzročajo veliko gospodarsko škodo.

V kooperacijskih rejah piščancev smo imeli v zadnjih letih več primerov, ko je prišlo do pogina velikega števila piščancev. Pri ugotavljanju vzrokov za nastale škode je skoraj v vseh primerih ugotovljeno, da je vzrok za nastalo škodo izpad električne energije.

Vsi opisani problemi v proizvodnji, predvsem pa škode, ki nastajajo ob izpadih električnega toka, so že dalj časa narekovali, da je potrebno pristopiti k načrtnemu reševanju problematike. V prvi vrsti je potrebno, da se z distributerji električne energije dogovorimo o stalni in sigurni oskrbi. Potrebno je, da se proizvodnja piščancev upošteva kot pomembna gospodarska dejavnost in da ima v tem smislu tudi vse prednosti pri oskrbovanju z električnim tokom. Tudi obveščanje rejcev ob prekinitev na omrežju bi bilo potrebno bolj urediti.

Z ozirom na to, da je vzreja piščancev organizirana v 11 občinah severovzhodne Slovenije in pa dejstvo, da je disperzija hlevov velika, bo verjetnost, da pride do problemov s prekinitvijo toka, še obstoječa. Zato smatramo, da je potrebno tudi v hlevih ukreniti vse kar je možno v smislu preprečevanja škod.

S pomožnim izvorom električne energije v hlevih bi opisane težave pravočasno odpravljali.

V zadnjem času smo navezali stike z delovno organizacijo

SEVER iz Subotice, ki proizvaja elektroagregate. Za naše potrebe bi prišli v poštev generatorji z močjo 3 KW in 5 KW. Generatorje poganja enocilindrični štiri taktni bencinski ali diesel motor z zračnim hlajenjem. Generatorji so izdelani v prenosni obliki in bi bili glede velikosti in teže zelo primerni za naša vzrejališča. Generator z močjo 5KW, katerega cena znaša 46.200 din, bi prišel v poštev za večje hleve, ker lahko v sili poganjajo potrebno število ventilatorjev, kakor tudi druge porabnike električne energije v vzrejališču. Prednost tega generatorja je tudi električni vžig, kar omogoča, da se vključi kot pomožni izvor energije tudi v odsotnosti rejca.

Že dosedaj so si nekateri rejci nabavili pomožne elektroagregate, s katerimi so v kritičnih momentih reševali vzreje. V večini primerov se je pokazalo, da je pomožni izvor energije zelo dobra rešitev.

Upoštevati pa je treba dejstvo, da so te naprave občutljive in zahtevajo redno vzdrževanje, kot tudi primeren prostor, kjer se ne zaprašijo oziroma poškodujejo. Večkrat najdemo pomožni elek-

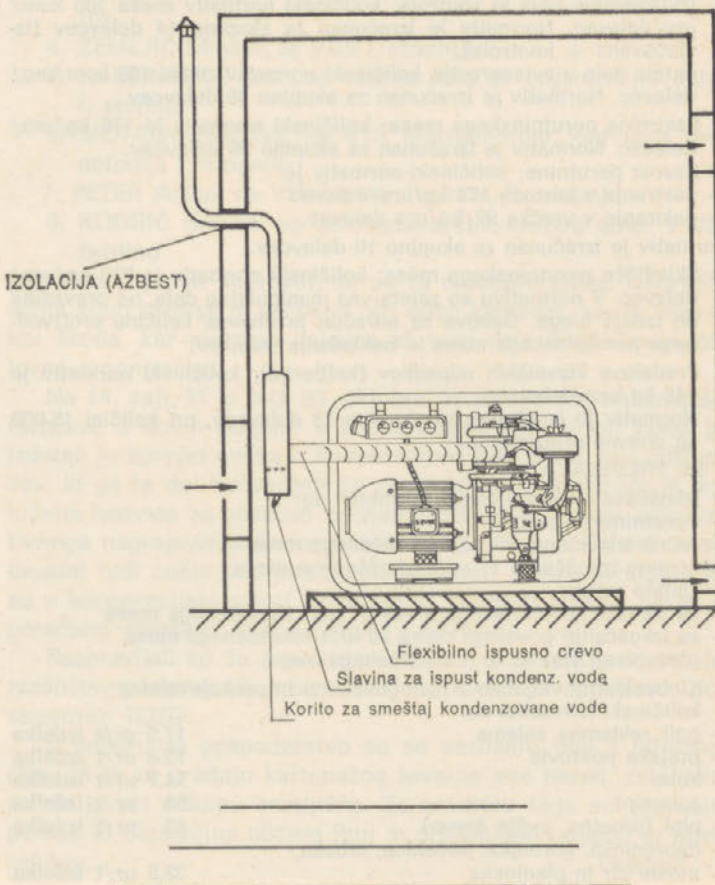
troagregat pri kooperantih, ki ga že imajo v predprostoru hleva, kjer je izpostavljen škodljivim vplivom vlage in prašnim delcem krmil. V enem primeru je prišlo do večjega pogina piščancev kljub temu, da je kooperant imel pomožni elektroagregat, ker ponoči ob nevihti ni bil preko signalne naprave opozorjen na izpad električnega toka.

Nujno je torej, da se za vsak pomožni elektroagregat določi in in opremi poseben oddaljen prostor ker lahko le tako zagotovimo potrebno varnost ljudi in učinkovitost naprave. Naša strokovna služba bi morala pri vsakem interesu proučiti namestitve in zaščito. V kolikor bi nam uspelo v večjem obsegu opremiti vzrejališča z pomožnim izvorom električne energije, pa bi bilo seveda tudi nujno, da se občasno te naprave pregledujejo, oz. da se organizira servisna služba kot je to že urejeno pri termogenih, signalnih napravah in ventilatorjih.

Za vse potrebne informacije se lahko rejci obrnejo na strokovno službo na Hajdini.

mag. Marko VOLK

Kako postaviti elektroagregat v zaprtem prostoru

Osnutek pravilnika o normativih dela

Vseh temeljnih organizacijah združenega dela Mesokombinata Perutnina že dalj časa tečejo intenzivne priprave za nagrajevanje po individualnih in skupinskih normativih dela, po katerih bodo delavci v bodoče pridobivali svoj osebni dohodek.

To delo je sedaj skoraj v vseh temeljnih organizacijah v zaključni fazi in prvi pravilniki so že izdelani.

Danes objavljamo osnutek prav. za TOZD Mesna industrija, da bi se delavci znotraj TOZD in med temeljnimi organizacijami z njim kar najbolje seznanili in nanj dali tudi eventuelne pripombe. Objavljeno gradivo še v nekaterih določbah ni čisto izpopolnjeno, zlasti kar se tiče kriterijev kvalitete, ki jih bo tehnološka služba TOZD še pripravila.

Kljub temu, da bo v pravilniku potrebno še marsikaj dopolniti, pa zbrano gradivo že daje celovito informacijo o tem, kako so stvari zamišljene glede bodočega urejanja nagrajevanja, kar bo za bralce vse-kakor zanimivo, saj s tem uresničujemo nagrajevanje po delu v smislu zakona o združenem delu, ki je trenutno najbolj aktualno vprašanje vsake OZD. V bodo bomo objavili tudi ostale pravilnike TOZD s to tematiko.

OSNUTEK

Na podlagi čl. 60 in SA S o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov TO in DSSS Mesokombinata Perutnina Ptuj je DS TOZD Mesna industrija na seji dne _____ sprejel

PRAVILNIK O NAGRAJEVANJU PO INDIVIDUALNIH IN SKUPINSKIH NORMATIVIH DELA

1. člen

S tem pravilnikom se določajo normativi dela po količini, kvaliteti in gospodarnosti, s katerimi se ugotavlja učinek in doprinos posameznega delavca, oz. skupine v ustvarjanju dohodka in delitvi sredstev za OD v TOZD Mesna industrija.

I. NORMATIVI PO KOLIČINI DELA

2. člen

Za ugotavljanje količine opravljenega dela se določajo naslednji normativi ob upoštevanju naslednjih predpostavk: dnevna kapaciteta 80.000 kom v dveh izmenah (prva izmena dela 5 dni po 8 ur in eno delovno soboto v mesecu; druga izmena 6 dni po 7 ur)

1. DE Perutninska klavnica

a) nečisti del (skupina vešalcev); količinski normativ znaša 700 kom/uro/delavec.
Normativ je izračunan na skupino 8 vešalcev. V skupino je zajeto 6 vešalcev, 1 dovešalec in klavec.

b) Evisceracija

— izvlačevanje golš in kontrola; količinski normativ znaša 380 kom/uro/delavec. Normativ je izračunan za skupino 14 delavcev (izvlačevalci + kontrola).
— ostala dela v evisceraciji; količinski normativ znaša 148 kom/uro/delavec. Normativ je izračunan za skupino 36 delavcev.

c) Pakirnica perutninskega mesa; količinski normativ je 170 kg/uro/delavec. Normativ je izračunan za skupino 36 delavcev.

d) Razrez perutnine; količinski normativ je:

— pakiranje v kartone 174 kg/uro/delavec
— pakiranje v vrečke 92/kg/uro delavec.

Normativ je izračunan za skupino 10 delavcev.

e) Skladišče perutninskega mesa: količinski normativ je 770 kg/uro/delavec. V normativu so zajeta vsa manipularna dela, od prevzema do izdaje blaga. Osnova za obračun je dnevna količina proizvodnega perutninskega mesa in nakladanje izdelkov.

f) Predelava klavniških odpadkov (kafilacija); količinski normativ je 145 kg/uro/delavec.

Normativ je izračunan za skupino 13 delavcev, pri količini 15.000 kg dnevne proizvodnje.

2. DE PREDELAVA

a) Izkoščevalnica; količinski normativi so:

Perutninsko meso:

— ročno izkoščenje 83 ur/t izkoščenega mesa

— strojno izkoščenje 17 ur/t izkoščenega mesa

Ostalo meso:

— za izkoščanje svinjskega mesa 21 ur/t izkoščenega mesa

— za izkoščanje govejega mesa 28 ur/t izkoščenega mesa

— glave vseh vrst 67 ur/t izkoščenega mesa

b) Klobasičarna vključno z nasoljevalnico in prekajevalnico:

količinski normativi so:

— poli reklamna salama

17,5 ur/t izdelka

— ptujski poetovja

15,8 ur/t izdelka

— koko

14,7 ur/t izdelka

— salamin

53 ur/t izdelka

— pipi (umetno, ovčje črevo)

43 ur/t izdelka

— debrecinka, gorenjka, pečenica, srbska,

mesni sir in planinska

32,5 ur/t izdelka

— reklamna klobasa, pli v govejem črevu, 22,5 ur/t izdelka
— tlačenka 12 ur/t izdelka
— suhomesnati izdelki, mast 14,5 ur/t izdelka
— zaseka 10 ur/t izdelka

c) Skladišče izdelkov; količinski normativ za izdane izdelke je 5,45 ur/t izdelka.

Normativi dela po količini niso postavljeni za:

— DE živinsko klavnico in delovno skupino skladišče svežega mesa, zaradi zmanjšane obsega del, ki je posledica situacije na tržišču,

— delovno skupino pakirnica izdelkov zaradi novega postrojenja.

3. člen

Delavci, ki delajo po normativih dela so pri obračunu OD udeleženi 100 % pri preseganju ali nedoseganju normiranih količin.

Izračun povprečnega mesečnega procenta preseganja ali nedoseganja normiranih količin, se izračuna po obrazcu:

$$\text{povprečni \% presega. ali nedos.} = \frac{\text{vsota ura procent}}{\text{vsota ur za dela po normativu}}$$

Ura — procent je produkt števila ur po normi in dnevnega procenta nedoseganja ali preseganja.

Dnevni procent pa je preseganje ali nedoseganje količinskega normativa, ki se izračuna po naslednjem obrazcu:

$$\begin{aligned} 1. \text{ proizvedena količina} & \text{ — kom, ton} \\ 2. \text{ normirana količina proizvodnje} & = \text{št. ur} \times \text{urni normativ} \text{ — ton, kom,} \end{aligned}$$

$$\% \text{ presega. ali nedosega.} = \frac{(\text{količina 1} - \text{količina 2})}{\text{količina 2}} \times 100 \%$$

4. člen

Neposredni organizatorji proizvodnje (vodje delovnih procesov, izmenovodje in skupinovodje, predelavci, ki ne delajo po normativih), tehnologji, vodja TOZD, strojnovzdrževalna služba in laboratorij so v obračunu OD po količini udeleženci z 80 % od doseženega procenta preseganja ali nedoseganja plana, končni obračun ne more biti večji od povprečnega procenta obračuna delavcev, ki delajo po normativih.

5. člen

Delavci, ki ne delajo po normativih (ostali režijski delavci, vključno s kuhinjo) so v obračunu OD po količini vezani na izpolnitev dinamike količinskega plana TOZD. Njihov delež v obračunu OD je 60 % od doseženega procenta preseganja ali nedoseganja plana. Končni obračun pa ne more biti višji od povprečnega procenta obračuna delavcev, ki delajo po normativih.

II. NORMATIVI PO KVALITETI DELA

6. člen

V cilju doseganja čimboljše kvalitete dela končnega proizvoda bomo ugotavljali doprinos delavca ali skupine h kvaliteti po naslednjih kriterijih:

1. kvaliteta obdelave perutnine:

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Kvaliteta se ugotavlja dnevno po posebej za to določenih kriterijih, katerih odstopanja spremlja za to določena komisija.

Ocenjevanje kvalitete je opisano na osnovi prej naštetih kriterijev, pri čemer je osnova srednje dobra kvaliteta, ki se smatra za normalno.

Odstopanja navzgor ali navzdol se ovrednotijo in obračunajo na naslednji način:

zelo dobra kvaliteta	+ 2 %
dobra kvaliteta	+ 1 %
srednje dobra kvaliteta	0 %
zadovoljiva kvaliteta	- 1 %
še sprejemljiva kvaliteta	- 2 %

Na osnovi dnevne evidence in zgoraj navedenih kriterijev poda komisija mesečno oceno kvalitete po posameznih skupinah. Ta ocena je osnova za obračun mesečne kvalitete dela.

tehnološka služba bo definirala posamezno vrsto kvalitete

TOZD Mesna industrija

Pri obračunu OD so na osnovi kriterijev kvalitete udeleženi vsi delavci v proizvodnem procesu z enakim procentom, ki ga doseže DE ali delovna skupina.

7. člen

Kvaliteta dela evidentirajočarjev, čuvajev, kurirjev, administratorjev, čistilcev (vsi), vratarjev in ostalih čistih režijskih delavcev se ugotavlja posebej po za to imenovani komisiji. Ta komisija poda mesečno oceno na osnovi kvalitete opravljenih nalog. Ocene za kvaliteto se gibljejo v mejah $\pm 2\%$, pri čemer se normalna kvaliteta oceni z 0% .

III. NORMATIVI PO GOSPODARNOSTI

8. člen

Za ugotavljanje uspešnosti gospodarjenja upoštevamo:

- prihranke na stroških (za porabo vode, električne energije, goriva in potrošnega materiala),
- prihranke na izplenu in kalu.

9. člen

Osnova za ugotavljanje prihrankov na stroških je dosedanja povprečna poraba po enoti proizvoda. Prihranki in povečani stroški se obračunajo s 50% udeležbo v korist OD in 50% za sklade.

Na prihrankih oz. prekoračitvi stroškov so udeleženi vsi zaposleni v TOZD z istim $\%$.

Osnova za ugotavljanje prihrankov na izplenu v perutninski klavnici je 74% , s toleranco do $73,8\%$. Odstopanja navzgor in navzdol od navedenega izplena se ovrednoti po planski ceni 50% od te vrednosti je udeležba za OD, 50% pa za sklade.

Na prihrankih oz. prekoračitvi stroškov na izplenu so udeleženi:

- vsi delavci v perutninski klavnici in
- vsi delavci naštetih v členu 4, razen
- delavcev iz člena 5.

Vsi so udeleženi z enakim $\%$.

10. člen

Izplačila OD po normativih dela morajo biti vsklajena z načrtovano proizvodnjo in potrebnim številom delavcev v posameznih DE.

Norme ure skupaj z režijskimi urami ne smejo prekoračiti planirane vrednosti dela po enoti (kg, kom, ura).

V primeru, da norma ure skupaj z režijskimi urami prekoračijo planirano vrednost dela, se obračun OD iz tega naslova zmanjša za $\%$ odstopanja.

Kontrolo upravičenosti izplačil po količini vrši plansko analitski sektor. V kolikor ugotovi odstopanje, isto predlaga v proračun v naslednjem obdobju.

11. člen

Pri nagrajevanju po delu se pri obračunu OD mora upoštevati delež OD v dohodku. Odstopanja navzgor ali navzdol ($+$, $-$) se poračunajo v naslednjem obračunskem obdobju, najkasneje pa pri letnem obračunu.

12. člen

Za nagrajevanje po delovnem učinku mora TOZD organizirati vodenje naslednjih evidenc za vsako delovno skupino:

- delovna evidenca opravljenih ur posameznih delavcev in dnevno realizirano proizvodnjo po delovnih skupinah,
- mesečni zbir dnevni rezultatov dela za posamezne delavce po delovnih skupinah z izračunom procenta presegevanja ali nedoseganja,
- delovni list
- mesečna poročila komisij o ceni kvalitete,
- mesečna poročila o izplenu, kalu in ostalih stroških.

13. člen

Doseženi učinki po kriterijih količine, kvalitete in gospodarnosti se obračunajo na startne osnove za vloženo delo, brez dodatkov za stalnost in minulo delo.

14. člen

Normativi za nagrajevanje po količini, kvaliteti in gospodarnosti se bodo preverjali in po potrebi vsklajevali v 3. mesečnem roku.

15. člen

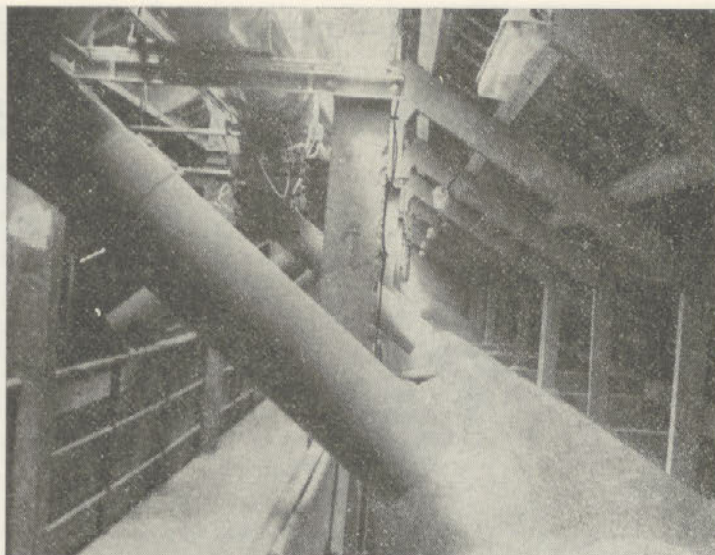
Za spremembe in dopolnitve o normativih dela je pristojen DS TOZD.

16. člen

Ta pravilnik prične veljati 8 dan po njegovem sprejemu in objavi.

Ptuj, dne _____

Predsednik DS: _____

Polnjenje celic s sirkom

(Foto L. C.)

Iz dela odbora za gospodarstvo

V mesecu oktobru je odbor za gospodarstvo kar dvakrat zasedal. Na 13. redni seji, ki je bila 16. oktobra so člani odbora razpravljali o neusklajenosti dohodkovnih odnosov. Ta neusklajenost je nastala predvsem zaradi uvedbe novih surovin v tovarni krmil (sirk) in zaradi večkratnih občutnih podražitev goriv zlasti v transportu TOZD Servis. Po temeljiti analizi stanja so sprejeli na seji odbora ustrezne sklepe za odpravo nastalih pomanjkljivosti. Sprejeli pa so tudi novo specifikacijo obračuna za transportne storitve.

Na tej seji pa so člani odbora za gospodarstvo razpravljali še o eni pomembni zadevi. Proučili so možnosti in potrebe za izobraževanje ob delu ter o upravičenosti posameznih prošnikov. Olajšave za izobraževanje ob delu so odobrili sledečim upravičencem:

1. ILJAVEC Vinko, za živilsko šolo za VK delavca
2. DREVENŠEK Štefan, za tehniško srednjo šolo-strojno smer
3. ŠERUGA Marjan, za tehniško srednjo šolo-elektro šibki tok
4. ZEMLIČ Mihael, za VAŠ I. stopnja
5. KAMENŠEK Franc, za Visoko šolo za organizacijo dela I. stopnja
6. MOTALN Hedvika, za VTŠ Maribor-smer kemijska tehnologija I. stopnja
7. PETER Anica, za VEKŠ-smer finance, II. stopnja
8. KODRIČ Branko, za delovodsko šolo-elektro smer v Varaždinu

Ob tem pa so ugotovili, da se za nekatere smeri izobraževanja kljub razpisu ni prijavil niti eden kandidat, kar je vsekar škoda, ker moramo delavce za taka dela iskati izven delovne organizacije.

Na 14. seji, ki je bila 23. oktobra pa je bila najzahtevnejša razprava o novih pogojih v kooperacijski reji. V tej zvezi je izdelan in sprejet aneks h kooperacijski pogodbi o reji piščancev, ki ga te dni kooperanti že podpisujejo. Z aneksom je določena lestvica za obračun vzrejenih piščancev, način stimulativnega nagrajevanja kooperantov, in več drugih določil. Med drugim tudi način odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki so v kooperacijski vzreji še prisotne. Sprejeli so tudi sklep o poračunu stroškov kooperantom z 48-dnevno vzrejo.

Razpravljali so še o potrebah nabave osnovnih sredstev in razširitev posameznih proizvodnih ali pomožnih objektov v posameznih TOZD.

V odboru za gospodarstvo so se seznanili tudi z informacijo, da je za gradnjo kartonažne tovarne vse nared, zataknilo pa se je pri odkupu zemljišča. Za ureditev tega so zaprosili pomoč IS Skupščine občine Ptuj in pričakujejo ugodno in hitro rešitev.

Urednik

Ni pomembno zmagati — pomembno je sodelovati

5. delavske športne igre Koprivnica '79

O prizadevanjih naših delavcev, da bi dosegali kar najboljše rezultate, v raznih disciplinah športne rekreacije smo nenehno poročali. Ob tem je še posebno pomembno to, da so se skoraj vedno lepo uvrščali tudi na občinskih športnih srečanjih. Nema lokrat so bili naši delavci tudi občinski prvaki v posameznih disciplinah.

Za naše delavce — športnike pa so najpomembnejša srečanja na tako imenovanih DELAVSKIH ŠPORTNIH IGRAH, ki jih organiziramo perutninariji iz pobratenih občin in sicer: delavci Koke iz Varaždina, Perutnine Ptuj in Podravke iz Koprivnice. Srečanja niso pomembna le z vidika športne rekreacije, marveč imajo velik politični pomen, namenjena pa so tudi medsebojnemu spoznavanju in zbliževanju delavcev omenjenih delovnih organizacij. Tekmovanje organizira vsako leto druga delovna organizacija. Organizator letošnjih 5. delavskih športnih iger pa je bila Podravka iz Koprivnice.

Športnikom Perutnine je doslej v sicer ostri konkurenci uspela osvojiti prvo mesto v skupni uvrstitvi kar trikrat, zato so se tudi letos dobro pripravili na to srečanje skozi tekmovalne ob dnevu perutninarijev in v občinskih športnih igrah. Ob tako skrbnih pripravah pa so seveda računali na lepo uvrstitev tudi v Koprivnici.

SREČANJE V KOPRIVNICI

V soboto 20. oktobra smo se odpeljali kar z dvema avtobusoma. Tik pred nami so prispeli tudi Varaždinčani. Delavci gostiteljice Podravke so nas lepo sprejeli. V uvodu je spregovoril predsednik konference OO Sindikata Ištvanović Marjan, ki je poudaril, da se čutijo zelo srečne, ker je prav njim pripadla čast, da organizirajo 5. delavske športne igre v letu pomembnih političnih jubilejev in da se s tem srečanjem vključujejo v celotno praznovanje letih.

Kompletna ekipa strelcev — ženska in moška

V nekaj besedah je za tem predstavil SOZD Podravka, ki združuje preko 7000 delavcev organiziranih v 14 delovnih organizacijah s 35 TOZD. Povedal je tudi, da Podravka obstoja od leta 1947, ko je bilo zaposlenih 150 delavcev, ki so se ukvarjali predvsem s povrtnino. Do temeljite spremembe je prišlo 1957. leta, ko so v Podravki začeli s perutninarstvom. Od takrat naprej se je hitro razvijala in danes poleg predelave mesa v mesne izdelke in koncentrate za juhe, predelujejo in konzervirajo še vrtnine sadje in drugo.

Po tem uvodu je vsem zaželel mnogo športne sreče, za tem pa so nam prikazali film, ki prikazuje razvoj te delovne organizacije, sedanjo organiziranost in vso pestro proizvodnjo. Po filmu so nas povabili na malico, nato pa nas organizirano odpeljali do posameznih tekmovalnih prostorov in začel se je oster, vendar športen prijateljski boj za točke.

Tekmovali so strelci v moški in ženski konkurenci, v pikadu ženske, kegljanju moški in ženske, namiznem tenisu moški, šahu moški in malem nogometu. Uvedli pa so tudi novo športno disciplino, zadnje čase tako popularno vlečenje vrvi.

In kako so se posamezne ekipe izkazale:

Streljanje ženske

(ekipo so sestavljale 4 tekmovalke)

1. Perutnina	569 krogov
2. Podravka	522 krogov
3. Koka	378 krogov

Streljanje moški

(ekipo so sestavljali 4 tekmovalci)

1. Podravka	684 krogov
2. Perutnina	683 krogov
3. Koka	604 kroge

Pikado ženske

(ekipo je sestavljalo 5 tekmovalk)

1. Perutnina	443 krogov
2. Koka	302 kroga
3. Podravka	225 krogov

Kegljanje ženske

(ekipo je štela 4 tekmovalke)

1. Podravka	139 kegljev
2. Perutnina	111 kegljev
3. Koka	80 kegljev

Kegljanje moški

(ekipo je štela 10 tekmovalcev)

1. Podravka	405 kegljev
2. Perutnina	380 kegljev
3. Koka	307 kegljev

Namizni tenis

1. Podravka	10:2	4 točke
2. Perutnina	7:6	2 točki
3. Koka	1:10	0 točk

Šah

(igrali so na štirih deskah)

1. Podravka	5 točk
2. Perutnina	5 točk
3. Koka	2 točki

Pri enakem številu točk je odločala zmaga na prvi deski, to pa je Koprivnici omogočilo osvojiti 1. mesto.

Malí nogomet

(ekipo je štela 7 tekmovalcev)

1. Podravka	4 točke
2. Koka	2 točki
3. Perutnina	0 točk

Vlečenje vrvi

(ekipo je štela 8 tekmovalcev)

1. Perutnina	4 točke
2. Podravka	2 točki
3. Koka	0 točk

Novo uvedena tekmovalna disciplina — vlečenje vrvi je bila tudi najbolj atraktivna. V začetku so udeleženci srečanja »navijali« vsaki za svojo ekipo, proti koncu pa so »nepremagljive« Ptujčane vspodbujali tudi delavci Koke in Podravke.

V končni uvrstitvi je Podravka osvojila 1. mesto s 37. točkami, Perutnina 2. mesto z 31. točkami, najmanj sreče pa so na tem srečanju imeli tekmovalci Koke, ki

so v končni uvrstitvi osvojili le 13 točk. Prehodni pokal, ki so ga začeli podeljevati lani na 4. delavskih športnih igrah v Varaždinu in so ga osvojili športniki Perutnine je tokrat dobila Podravka. Perutninci pa niso bili nič slabši, le sreče so imeli manj, saj so strelci Podravke premagali naše le za en krog razlike, v šahu pa so bili enaki le, da je odločila o mestu prva deska.

Športniki organizatorji in tekmovalci so srečanje ocenili kot zelo uspešno. Posebno so poudarili dejstvo, da so se vsi tekmovalci obnašali res športno prijateljsko dasi ravno so se zagrizeno borili.

Za zaključek iger so nas domačini povabili na družabno srečanje, kjer so v prijetnem vzdušju razglasili rezultate, ter podelili pokale in plakete. Končno je predsednica konference OO sindikata Perutnine Erika Mihelač izročila športnikom Podravke prehodni pokal. Istočasno je prisotne športnike povabila na 6. delavske športne igre prihodnje leto, katerih organizator je Perutnina Ptuj. Dogodek je bil spremljan z burnim ploskanjem.

Bilo je res prijetno, organizirano, športno in pričakujemo, da se bomo tudi v Perutnini prihodnje leto potrudili, da ne bo slabše.

Uredništvo in
Komisija za šport in rekreacijo

FOTOGRAFIJE NA NASLEDNJI STRANI:

1. Marjan Ištvanović govori zbranim športnikom
2. Franc Ciglar prejema plaketo za osvojeno 2. mesto v šahu
3. Pikado med akcijo
4. Erika Mihelač, predsednica konference OO sindikata izročila prehodni pokal tajniku športnih društev Podravke, Draženu Perušiću
5. Ekipa kegljačev
6. Ženska ekipa med kegljanjem
7. »Nepremagljivi« ne popustijo
8. Mirna roka — točen zadetek
9. Kdo bo hitrejši

(Vse foto L. C.)

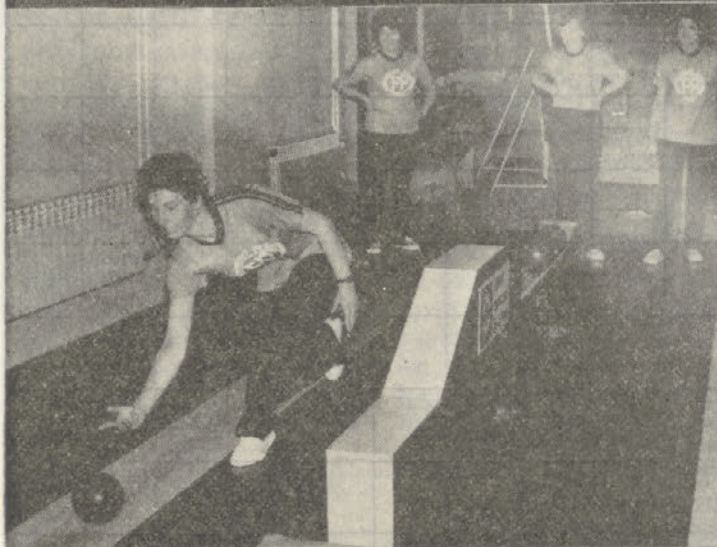
DAN STARI PIŠČANCI »POLETALI« V AFRIKO

Dan stare piščance smo v manjših količinah že izvažali. V torek, 23. oktobra pa smo natovorili prvo letalo DC 9 INEX AVIOPROMETA s 110.000 piščanci, ki smo jih izvozili v Egipt. 30. 10. je letalo vnovič ponosno enak tovor. Več o prizadevanjih za povečanje izvoza pa v prihodnji številki (Foto: L. C.)

Koprivnica '79

ZAKON O ZDRUŽENEM DELU IN SINDIKAT

(Nadaljevanje z 2. strani)

pobudo za odpoklic delegatov. Če pa da pobudo drug pooblaščen organ, daje sindikat o tej pobudi svoje mnenje.

Sindikat delegira svojega predstavnika v razpisno komisijo za imenovanje poslovnega organa. V organizacijah, ki so posebnega družbenega pomena, bo v razpisni komisiji poleg delegata sindikalne organizacije ter organizacije združenega dela sodeloval tudi predstavnik občinskega oziroma republiškega ali pokrajinskega organa sindikata. Sindikat lahko sproži postopek za razrešitev poslovnega organa. Če postopek začne drug pristojni organ, daje sindikat o takšni pobudi svoje mnenje. Če delavski svet ne sprejme zahteve za razrešitev sindikat organizira javno razpravo, po potrebi pa v skladu z mnenjem članstva sproži spor pred sodiščem združenega dela.

Če ugotovi izvršni odbor sindikalne organizacije v temeljni organizaciji združenega dela, delovni organizaciji, ali sestavljeni organizaciji združenega dela, da je poslovodni organ prekršil svoja pooblastila, da ne izpolnjuje ali neredno izpolnjuje svoje obveznosti, bo proučil nastali položaj in o svojem stališču obvestil poslovodni organ in člane sindikata.

V zadevah, kjer morajo delavci odločati z osebnim izjavljanjem, sodeluje sindikat z delavskim

svetom pri pripravi in organiziranju poprejšnje razprave. Sindikat ima pravico dati pobudo za javno razpravo tudi o vprašanih, glede katerih javna razprava po zakonu ni obvezna, vendar pa v skladu s statutom OZD.

Za samoupravno odločanje je pogoj redno in popolno obveščanje

Pogoj za vsako samoupravno odločanje je obveščeno delavcev. S statutom OZD je treba predvideti, da delavski svet obvešča sindikat o rezultatih poslovanja, o opozorilih, ugotovitvah in sklepih družbenega pravobranilca samoupravljanja, SDK, organa za nadzor nad zakonitostjo, sodišč in organov družbenopolitičnih skupnosti; prav tako pa tudi organi samoupravne delavske kontrole obveščajo sindikat, če organi upravljanja ne odpravijo pomanjkljivosti ali pa če delavski svet sprejme sklep, s katerim so kršene samoupravne pravice delavcev ali pa je povzročena škoda na družbeni lastnini. Tako obveščen vodi sindikat politično akcijo za obveščanje vsakega delavca in za razvijanje odgovornosti organov upravljanja do delavcev glede rednega, popolnega in pravočasnega obveščanja.

Pri obveščanju delavcev o poslovnih rezultatih se zlasti uporabljajo kazalci iz 140. člena zakona.

Sindikat določa kriterije, socialno in drugo strukturo ter moralnopolitične kvalitete kandidatov za organ samoupravne delavske kontrole in na tej podlagi organizira kandidiranje ter določa nje liste kandidatov za ta organ. Sindikat spremlja aktivnosti teh organov. Sindikat spremlja aktivnosti teh organov. Če ugotovi, da posamezni člani ali organ kot celota ne uresničujejo svojih pravic in dolžnosti ali da se neodgovorno obnašajo do izvajanja svojih funkcij, sindikat sproži postopek za odpoklic teh članov oziroma celotnega organa.

Če se organ samoupravne delavske kontrole obrne na sindikat po pomoč, pristojni organ sindikata oceni zahtevo in o svojem stališču obvesti delavski svet ter poslovodni organ. Sindikat se bori za zagotavljanje pogojev, ob katerih bo organ samoupravne delavske kontrole lahko redno opravljal svojo funkcijo.

Sindikat podpisuje samoupravne sporazume, s katerimi se določajo pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev. Temeljna akta sta samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo združenega dela in sporazum o združitvi v delovno organizacijo.

Sindikat lahko zastopa delavca, ki zahteva varstvo svojih pravic pred samoupravnimi organi, so-

diščem združenega dela ali pred drugimi sodišči ali pred drugimi pristojnimi organi. Če o zahtevi odloča delavski svet, mora pred tem dobiti mnenje sindikata.

Če je kršena samoupravna pravica delavcev, sindikat lahko sproži postopek za varstvo te pravice, čeprav delavec zaradi neznanja, neobveščenosti ali zaradi razlogov sam ni sprožil postopka.

Sindikat je eden izmed pobudnikov za uveljavitev začasnih ukrepov, če so ti potrebni za varstvo samoupravnih pravic delavcev ali za varstvo družbene lastnine. Če se odpravijo razlogi, zaradi katerih je bil začasni ukrep odrejen, lahko sindikat predlaga, da pristojni organ družbenopolitične skupnosti ukine začasni ukrep pred potekom roka.

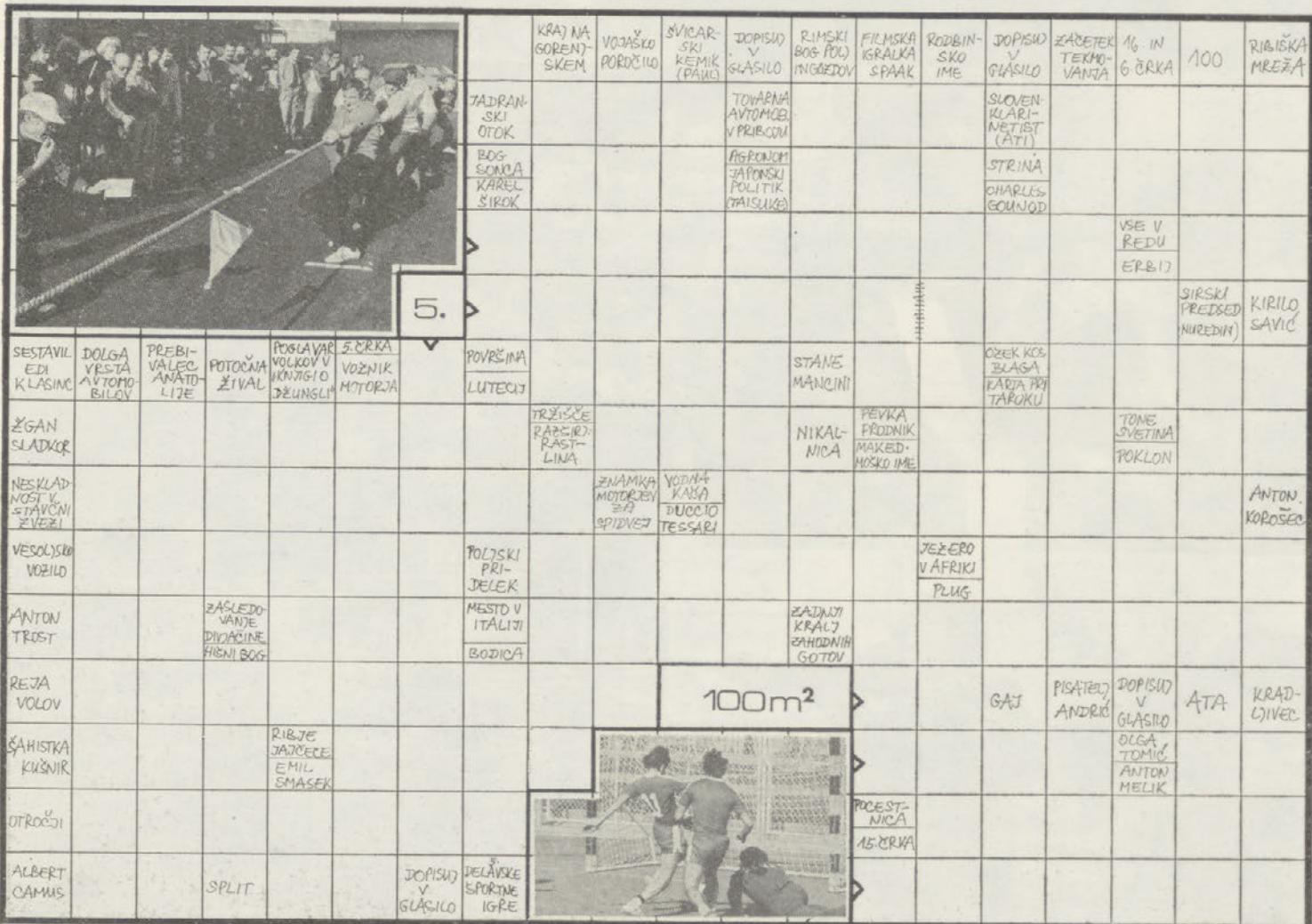
Pri reševanju sporov je vloga sindikata še posebej odgovorna. Sindikat sproži postopek na lastno pobudo ali na zahtevo delavcev. Delavski svet pa mora to pobudo proučiti in obvestiti sindikat o svojem stališču. Sindikat delegira svojega predstavnika v skupni odbor za reševanje sporov.

Nadaljevanje v prihodnjih številkah glasila.

E. M.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Adar, mil APA, nono, Ake, Nal, elaborat, TNT, komemoracija, Ružica Sokić, N, I, omet, Ras, major, preteki, AN, sOsa, ara, Raman, Tom Jones, enica, tragan, Mili, Eero, Tijek, skorbut, sejalo, Kaneohe, Ava, as, ar, klor.

5.

100m²